

FEJÉRMEGYEI NAPLÓ

Előfizetési árak:

1 évre 12 kor., 1/2 évre 6 kor., 1/4 évre 3 kor.
Egyes szám ára 10 fill.

Felelős szerkesztő:

BILKEI FERENC.

Megjelenik: kedden, csütörtökön és szombaton este.
Szerkesztőség és kiadó-hivatal: Szent-István-ter. I.
Egyes számok kaphatók: a dohánytözsdekben.

A sztrájk törvény.

Most került a nyilvánosságra az ipar-törvény tervezetének második része, mely a sztrájkok rendszabályait, a munkás kamarák, a békéltető bíróság, az ipari szövetségek és az ipari egyesülés szabályait foglalja magában.

A nagyterjedelmű munkálatnak kétségtelenül az a része lesz különösen kitéve az ütköző érdekek harcának, amely a munkaabba hagyásokkal és a munkáskizárásokkal foglalkozik.

A tervezet eme részének az az irányító gondolata, hogy egyrészt ne lehessen a munkát erőszakosan, meglepetésszerűen beszüntetni ott, ahol a szünetelés a közérdeket veszélyezteti, másrészt se egyik, se a másik fél ne használhassa a sztrájkot, illetőleg a kizárást hatalmi eszköznek.

Ehhez képest általában megengedi ugy a sztrájkra, mint a munkáskizárással vonatkozó megállapodásokat, azoknak terjesztését és foganatosítását. Tiltja azonban a sztrájkot és a kizárást a közvilágítási és vízvezeték-, folyam- és tengerhajózási üzemekben, továbbá kórházi és hivatásos tüzoltói szolgálatban.

Tilosak továbbá az olyan sztrájkok és munkabeszüntetések, amelyeknek célja a munkáltatókat, illetve az alkalmazottakat a törvényes rendelkezésbe ütköző föltéte-

lek elfogadására szorítani, vagy egyik-másik fél szabadságát korlátozni. Tilos sztrájkjal arra kényszeríteni a munkáltatót, hogy bizonyos egyéneket egyáltalán ne, vagy bizonyos ideig ne alkalmazzon; valamint a munkások ama megegyezése is, hogy bizonyos munkálatoknak meghatározott időre ipari munkát nem szolgáltatnak.

A tervezet tiltja a sztrájkot ott is, ahol az a munkaszereződéssel leköötött munkásra bizott ingatlan megemmisülésének, vagy romlásának a veszélyével jár.

Végül a sztrájk szabadságát egészen megvonja a tanoncoktól, akiket a szociálisták máris „ifju munkások” címe alatt nagyon szerettek volna bevonnani romboló mozgalmukba.

Főbb vonásokban ez a tartalma a tervezet sztrájkra vonatkozó fejezetének.

Nem akarunk róla részletes bírálatot mondani, hisz maga a kereskedelmi kormány is elég időt adott a hozzászólásokra.

Nem hagyhatjuk azonban szó nélkül azt a nem várt fogadtatást, amelyre az így „szőnyegre” került sztrájk törvény a szociálistáknál talált. Még jól emlékezünk azokra a nagyhangú s elbizakodott fenyegetőzésekre, amelyeket sajtójukban és gyűléseiken országga kiabáltak, hogy milyen fölfordulást csinálnak, ha a sztrájkokat a kormány meg akarná rendszá-

bályozni. Hányszor megjósolták, hogy a szociáldemokrácia haragja elsőpri a koalíciós kormányt abban a pillanatban, mikor komolyan gondol arra, hogy sztrájk törvényt készítsen. Nos a sztrájk törvény tervezete itt van! S a szociáldemokrácia?! Nem mer haragudni.

A Népszava igéri a bírálatot, de csak későbbre. Begombolkozva ismerteti a tervezet s csupán azt a már unalomig hajtott néhány elsőzolás „egyeszti eléje, hogy „sőt koalíció”, „sőt javaslat”, „feudális klerikális reakció”, de az „akció”-ról, amely a fenyegetőző pártot illetné, nem szól.

Pedig nyilvánvaló, hogy a tervezet első sorban a szociálista sztrájkok, a szakszervezetek által rendezett sztrájkok ellen irányul. A szakszervezetek tulkapasait akarja letörni, midőn a bérküzdelmeket — kizárva azokból a hivatalos agitátorokat — tisztán azokra szorítja, akiket azok gazdaságilag érdekelnek, továbbá lehetetlenné teszi, hogy a szociálista szakszervezetek a nem szociálista munkások kenyerének elvétele céljából is, rendezhessenek sztrájkokat. Vagy nem a szociálista szakszervezetekből indult ki legutóbb is az a terrörizmus, sztrájk elején a munkások megfélemlítése, a közbiztonság veszélyeztetése, melyeket a tervezet büntetéssel sújt?!

Nem valami hosszú, mély tanulság kell ahhoz, hogy a Népszavaék egyszerre

Radegund.

— A Fejérmegyei Napló eredeti tárcája. —

A ki Radegundra visszaemlékezik, legkellēmesebben a sétákra gondol. Reggel 5 óra táján megélnékülnek a villak. Födelen föl járó alakok egymás után bujnak ki a villákból. Mi rendesen a Terézia-forrásnál vártuk be egymást. Ott először is vizet szokás inni. Előkerülnek a lapos, zsebbe való poharak s miután az egész társaság töltkezett az üde tiszta forrás vizével, megkezdődik a vonulás föl a hegyekbe, a különböző források, sziklák és pihenőhelyek felé. Mi, a fiatalság rendesen előjártunk, Saára polgármester ur a menet végén őrizte a csapatját s a hogy itthon szokta, dirigált bennünket a kanyargó ösvényeken. Mi elől természetesen jól éreztük magunkat. Vigan mentünk föl a hegynek, le a völgybe s a pompás fenyőerdő balzsamos illatával, a remék kilátások valóságos megittasítottak bennünket pedig egy egész bűten át egyetlen kerty bor se csuszolt le a torkunkon. Rágyujtottunk a jó magyar nótákra, azokra az édesbús, andalgó, szívet zsongító, ábrándokkal aliató kedves jó nótákra, a melyeket csak a magyar ember

tud átérezni, igazán élvezni. Csakúgy hangzott az erdő vidám zajunktól.

A bácsik, a kik podagrás lábaikat hozták magukkal Radegundba, szinte elfeledték a fájdalmukat s csak akkor jutott eszükbe újra a nyilalás, mikor pihenve egy-egy kedvesebb kilátásnál, a pihenés után újra lépésekre kellett egyengetni a fájó porcikákat.

A nagy séta után az étkezés következett. Hogy jól esett s csodás átvágyggyal fordultunk még az aludtej felé is, az természetes. De nem erre akarok emlékezni. Nem! hanem a reggeliző társaságra, a kis madarakra. Csodálatos mennyi madár rak fészket azon a vidéken s akármennyi van, valamennyi mennyire barátságos. Az emberben nem született ellenségüket, hanem istápoló jóbarátaikat látják. Ha az ember reggel kinyitja az ablakot, már ott csicsereg egy csillogó szemű apróság. Negédesen hajtogatja a fejét jobbra-balra, figyel, néz, közben mindig közelebbre szökdécsel. Egyszerre azon vesszük magunkat észre, hogy már az ablakpárkányon áll, onnan csak egy ugrás máz csak a vállunkra s ha ott nincs még a kívánt morzsa cukorkadarab, odaszáll a tenyerünkbe és kicsipegeti a maga porcióját. Bársonyos, selymes kis tollát ott illegeti-billegeti előttünk, csinós pukerliket vág s úgy cseveg, úgy köszöni azt a

jóságot, a mit az a nagyhatalmu ember, az az óriás vele, a szegény és csak szép kis Istenmadarkájával gyakorol. reggeli mellett naponta ott volt a házi fekete rigónk, a veresbegy, egyik két cinke s tudja Isten hányféle madárka. Ezek a legjobban seprő szobalányok. Annyi bizonyos, hogy kenyérmorzsa nem marad a padlón az ű okos, villogó tekintetük előtt. A kertekben minden ház előtt ott találjuk a madáretetőket. Ha jön majd a tél, ha sívít az orkán, hóval borítja be a házakat, az erdőket, ha csonitá fegy a föld, amely nyáron viruló lombokat, édes gyümölcsöket terem, akkor az apró madárkák nem esnek kétségbe. Tudják jól, hogy ott az embereknek szívük van, hogy amíg azoknak van, a madárkákknak is jut. Grázban, de nemcsak ott, egyéb városokban is láttam, hogy egész társadalmi kötelesség az állatok, különösen a madárkák védelme, ápolása. Van is madárak annyit, amennyit kell, barátságosak is, kedvesek is mindannyian, virulók, tiszták is a fák a fergektől; a rovároktól, a lepkék s mindenféle kártékony rablóbanda ragadozásaitól.

El is gondoltam magamban: Istenem! milyen jó, hogy ezek a kedves kis apróságok, a jó Istenke madárkái nem itt nálunk, Fehérvárott akarják próbára tenni az emberek jószívűségét.

SÖVEGJÁRTÓ JÁNOSNÉ
VASZON, ASZTALNEMŰ ÉS ÁGYNEMŰEK ÁRUHÁZA SZÉKESFEHÉRVÁR,
— BARÁTOK ÉPÜLETE, AZELŐTT ÖZV. HANEL ANTALNÉ-FÉLE ÜZLETHELYISÉG. —

Mai lapunk 4. oldal.

FJNa00000451

pénztárosnő alkalmazva. Anyjának panaszkodott, hogy gazdája legfőbbször olvasatlanul vette magához a pénzt, aztán pedig később hiányzó összegeket követelt a leányon. Legutóbb egy hét előtt ismét követelt tőle egy összeget s mikor a leány védekezett, rendőrséget emített. Ugy látszik ez zavarta meg a szerencsétlen leány lelke egyensúlyát. Amint anyja megvallotta, leánya a vallás vigasztalásával soha sem törődött, mert ez a nagyvárosban, különösen a fiatal leányok között nem szokás s mikor a szörnyű rém, a rendőri beavatkozás fenyegette, s mellette a saját tehetetlenségét és védtelenségét tudta, kétségbeesett. Mgnekülésre gondolt. Utójára kis öccsével beszélt, a kinek azt mondta, hogy át kell mennie a Dunán, mert ott van dolga. Azóta egy teljes héten át semmi hírt nem hallottak felőle, csak kedden, mikor a reggeli lapok megjelentek, olvasta a szerencsétlen anya, hogy Székesfehérvárott egy ismeretlen öngyilkosnő fekszik halva a halottas kamrában. Reggeltől délutánig kellett várnia, mert az utolsó vonat d. e. 8 órakor indul felénk s csak közvetlenül a temetés előtt érhetett a szörnyű viszontlatáshoz. Nagy fájdalomában intézkedett, hogy lehetőleg tisztességes temetésben részesítsék az ő szerencsétlen halottját. Fájdalma annál nagyobb, mert pár hét előtt temette el egy másik fölserdült 14 éves leánykáját s így a kétfős gyász az örültség kergette a mindenképp szánnomra méltó szerencsétlen anyát.

— **Tűzvész.** Kedden, e hó 4-én óriási tűzvész volt Belső-Bárándon, Holczer Lajos bérlő vallásalapítványi bérletén. A tűz délben, nagy szélben keletkezett. Kétszáz szeker búzaszalma s ennek megfelelő polyva lett a szörnyű elem marata. Az oltásról alig lehetett szó, részben vízhiány, részben pedig a nagy szárazság miatt, mivel a lángra kapott jóság tűze ellenállhatatlan gyorsasággal rohant tova pusztító útjában. Valószínű, hogy a veszedelmet gyújtogatás idézte elő. A tettest azonban mindeközben nem sikerült ki kútni.

— **Embervadászat Nagyparkán.** Czimmermann Miska és Naszvadi Józsi híres perkátai legények jókedvükben egy vasárnap esténként husángokkal felfegyverkezve elrejtőznek egy egy mellékutcába s a későn hazatérő felszegi legényeket el-el-döngetik minden ok nélkül, úgy, hogy pár hete vagy 10 en is nyomták több napon át az ágyat. Persze a folszegiek sem restek s lesik várják az alkalmat, hogy a köcsönt visszaadják. Vasárnap estefelé a felszegiek botok, villákkal felfegyverkezve hajszolták a 2 falurosztát a perkátiak nem kis öröme, kik egérutat véve még jokor ép bórral a csendőrségre menekültek. Ugy látszik a jelekből ítélve, hogy emberhalál lesz a közel jövőben ennek a heccnek vége. Nem ártana, ha a csendőrség keményebben bánná a perkátai hősökkel.

— **Viaskodás a Csatornaparton.** Rózsás hangulatban távozott vasárnap d. u. Bartó András helybeli timárség a Rózsáskertből. Utközben természetesen még benn volt abban a hangulatban, amelyet boros poharakból szívott magába. Hangosan, garázda, tettekre készen ballagott a Csatornaparton, amidőn Szabó Imre rendőr is arra tévedt s kötelességszerűen rendbe akarta szedni. Bartóban erre felébredt a virtus s rátámadt a rendőrré. A harc kimenetelle előrelátható lett volna, ha csak időközben adjutánsa nem akad a részeg timárnak. Tandl József timárségében. A vállalkozó szellemű Tandl annyira vitte, hogy

még a rendőr kezét is megharapta. Nagy népcsődület vette körül a háborúság helyét. Ebben Pető Jánosné vitte a vezérszerepet, aki az összcődült népet valóságos rétori hűvel zudította a rendőr ellen. Rendőri segítség érkezett, amely a részeg bandát egyszerre szétugrasztotta. Bartó 2 napi, Tandl 8 napi, Pető Jánosné 2 napi elzárást kapott.

Egy jóházból való fiu Budapesten a tisztviselő-teléken keres házban kiváló felügyelet mellett a telepi gimnáziumhoz közel teljes ellátásra egy előkelő állami tisztviselőnél elfogadtatik.

— **Velegi bicska.** Szomorú emlékü napja volt hétfőn Takács József, 43 éves, nős velegi kovácsmesternek. Egy ismeretlen egyén világos nappal erősen megkéselte. Takács csak két hete dolgozik Grünfeld Ignác bérlőnél Velegen, haragosa nem volt, tehát nagyon valószínű, a sárka irigység nyomta az ismeretlen tettes kezébe a vérengző kést. A merénylet — állítólag — elfogták. Takácsot a szt. György kórházba szállították, hol a fején ejtett két súlyos seb gyógyulása hosszabb időt fog igénybe venni.

Mr. Charles Lyon, ki tizenegy éven át Prof. dr. Árkövy (őgorvos) asszisztense volt, minden szombaton rendel a „Magyar Király” szállodában.

Szerkesztői üzenetek.

Dr. Cs. Özd. Ideális dolog volna a *Kath. Tudósító* De hát Istenem! Ki fizesse? A szerkesztő? Miből? A szerkesztésen kívül keservesen megcsinált keserves filléreiből? — nem telvén a lapból. Dolgozni is ingyen, fizetni is — ez sok volna egy őröz keblnek. Inkább dolgozunk továbbra is ingyen s a magunk szerény erejéből pótoljuk a hiányokat. A míg maguk olyan emberek is, a kik átérzik a sajtó hivatottságát és végtelen fontosságát, a kik lelkesülnek érte s nem is fukarkodnak az „erkülsé” elismerésben, de mégis úgy gondolkoznak, hogy az előfizetés bátran maradhat hátul fizetésnek, az ő „elvbem” helyeselt lapjuk maradhat utolsó-nak, várhat évekig arra az egy-két forintra s közben egy blatra könnyen fölteszik az egész estendő előfizetést: mondom, míg az „elvek” ennyire szilárdak maradnak, addig mi ne akarjunk nagyot a magunk erejéből. Üdv! Mindig szívesen emlékezem önre, aki szintén sok áldozatot hoz a közügyért.



HIRTLING PAL
KOCSIGYÁRTÓ.

Üzlet: Tolnai-utca 16. Székfehérvár. Raktár: Simor-utca 35.

A nagyérdemű közönség becses figyelmébe ajánlom. dusan berendezett **kocsi raktáromat.** Továbbá ajánlom ujonnan berendezett **bognár üzletemet,** készletbe tartok mindennemű hintó és hajtó kocsi korbakat, kerekeket és hozzá tartozó összes fa részeket a leggyorsabban és jutányos árban szállítok.

Kovács, bogsnár és kocsi-fényező tanuló felvétetnek.

Bor eladás!

Nagyobb mennyiségű, saját termésű tisztán kezelt Velencei ó-bor hordókban eladó — és készpénzfizetés mellett azonnal átvehető.

Részletes felvilágosítást ad a tulajdonos:
Meszleny Benedek
Kis-Velenczén.

Délivasutállomás: Velence. Postaállomás: Kis-Velence.

OCCAZIO!
70 darab valódi

keleti szőnyeg

szerdáig, e hó 12-ig a legjutányosabb árban kapható a **KELETI BEHOZATAL** című kiállításban. **Városház-ter,** (Kath. Kör épületében).

Micsejött

Szönyeg, kárpátok, v. építési

KÖLÖSÖN

Intézetek, kárpátok, kárpátok

Magyar építkezési prospektusok.

MELLER L. FÉYED

Budapest, IX., Lónyay utca 7. Telefon: Jankovich utca 48-51.

SCHMÖLTZ LASZLÓ
CIM, CIMER, SZOBAFESTŐ- és MÁZOLÓ
SZÉKESFEHÉRVÁR, VÁSÁRTÉR 17. SZÁM.

Elvállal minden e szakmába vágó munkát a legnagyobb igényeknek megfelelőleg, szolid árak mellett.

Ugyanott egy jó házból való fiu tanulóknak felvétetik.

Nyomatott az Egyházmegyei Könyvnyomdában, Székesfehérvárott.